

AHİLER
Kalkınma Ajansı
Geleceğe Yön Verir

KAPADOKYA TURİZMDE İŞBİRLİĞİ ÇALIŞTAYI RAPORU

OTEL VE ACENTELER AĞI

13.04.2011 ÇARŞAMBA
KAPADOKYA KÜLTÜR MERKEZİ

VİZYON

“Stratejik konumu ile ticaret ve sanayide sürdürülebilir kalkınmayı sağlamış, bereketli toprakları ile tarım ve hayvancılıkta gelişmiş, sevgi ve hoşgörü ikliminde kendini yetiştirmiş insanları, büyüleyici Kapadokya’sı, kültürel ve tarihi zenginlikleri ve termal kaynakları ile farklılaşmış, dünya markası bir bölge olmak”tır.

GİRİŞ

Ahiler Kalkınma Ajansı 2011 yılı içerisinde TR71 Bölgesi'nde önemli yere sahip Turizm Sektörünün mevcut sorunların çözümü ve sektörün geliştirilmesi için çalışmalar yapmayı planlamaktadır. Bu amaçla “Turizm İşbirliği Çalışmaları” adı altında bölgede paydaş analizi yapılmış ve paydaşlar gruplandırılarak çalıştaylar düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Bu kapsamda Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile işbirliği halinde 17 Mart 2011 tarihinde Kayseri'de “Kapadokya ve Orta Anadolu Turizm Çalıştay” gerçekleştirilmiş, Kapadokya Bölgesi'nde kış turizmi, doğa turizmi, termal turizm, sağlık turizmi gibi alternatif turizm faaliyetlerinin entegrasyonuna yönelik yapılabilecek çalışmalar, bölgede kalış sürelerinin ve turizm gelirlerinin artırılmasına yönelik geliştirilebilecek stratejiler tartışılmıştır.

Turizm işbirliği çalıştaylarının devamı niteliğinde turizmde kilit rol oynayan otel ve acente yetkilileri ile 13 Nisan 2011 tarihinde Nevşehir'de “Kapadokya Turizm İşbirliği Çalıştay” düzenlenmiştir. Bölge turizminin güçlü-zayıf yönleri, fırsat-tehditleri ve turizmin gelişimi için yapılması gerekenlerin paylaşılması ve tartışılması için Kapadokya Kültür Merkezi'nde düzenlenen çalıştaya otel ve acente yetkililerinden otuz iki kişinin katılımı gerçekleştirilmiştir.

Çalıştay iki oturum olarak tasarlanmıştır. Öğleden önce düzenlenen birinci oturumda öncelikle ajans tarafından hazırlanan TR71 Bölgesi turizm mevcut durumu sunumu gerçekleştirilmiştir. Bölgenin turizminin sayısal olarak ifade edildiği bu sunumdan sonra “TR71 Bölge Planı 2010-2013” hazırlıkları aşamasında turizm çalıştay ve raporları sonucunda oluşturulmuş olan bölgenin GZFT (EK-2) analizi güncellenerek katılımcılar ile paylaşılmıştır. Her katılımcıdan GZFT analizi konusunda görüş alınmıştır.

Çalıştayın ikinci oturumunda ise yapılan saha çalışmalarından elde edilen veriler ışığında bölge turizmine ilişkin tespit edilen sorular (EK-3) katılımcılar ile paylaşılmıştır. Hazırlanan sorular çerçevesinde katılımcıların yorum ve düşünceleri alınarak ajans uzmanlarınca kaydedilmiştir. Çalıştay dile getirilen konuların özetlendiği kapanış konuşmasıyla son bulmuştur.

1. Çalıştayda Tartışılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Kapadokya Bölgesi'nin tanıtım sorunu olduğu ve özellikle uluslararası alanda yeterince tanıtılmadığı dile getirilmiş, Kapadokya Bölgesine ait etkili bir tanıtım stratejisinin bulunmayışı tanıtım sorununun temel kaynağı olarak gösterilmiştir. Bu soruna çözüm olarak bölgede “Kapadokya Platformu” adı altında destinasyon pazarlama örgütü kurulması ve bu örgütün markalaşma, imaj, slogan, logo çalışması, turist profili araştırması gibi konularda çalışması önerilmiştir. Ayrıca bölgenin tanıtımı için önemli rol oynayan “Kapadokya Bölgesi” internet sitesinin ve tanıtım broşürlerinin farklı dillerde bölgedeki tüm illeri kapsayacak şekilde hazırlanması ve yayınlanması önerilmiştir. Bunun yanı sıra Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü ile koordinasyon halinde tanıtım faaliyetlerinin artırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası fuarlara katılım gerçekleştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Katılım sağlanan fuarlarda ise bölgenin yetkin kişilerce temsil edilmesi gerekliliği üzerinde durulmuştur. Tanıtım faaliyetlerinin bölgesel olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bölgenin tanıtım sorunun diğer bir kaynağı olarak bölgenin tarihinin tam olarak araştırılmamış olması ve jeolojik oluşumuna ilişkin çalışmaların yetersiz oluşu gösterilmiştir. Bu nedenle Kapadokya bölgesinde yer alan yapılar, doğal yeryüzü şekilleri ve yer altı şehirleri arasındaki kurgunun ortaya çıkarılması, bölgenin tarihine ilişkin doğru bilgilerin ve tanımların yer aldığı çalışmaların yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca Bölgenin tanıtımı için yurtdışından gazeteci ve yazarların getirilmesi, bölgeyi tanıtan bir tur düzenlenmesi bu vasıta ile yurtdışında bölgenin tanıtımının yapılması da konuşulan diğer bir konudur.

Bölge turizminin sürdürülebilirliğinin sağlanması için çevre temizliği ve bilincinin çok önemli olduğu vurgulanmıştır. Bölgede çevre temizliği bilincinin oluşmamış olması turizm açısından ciddi bir sorun olarak değerlendirilmiştir. Bölgede yer alan kurumlar zaman zaman çevre temizliği faaliyetlerinde bulunsalar da düzenli bir şekilde yapılan çevre temizliğinin bölge için elzem olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bölgenin turizm değerini oluşturan doğal yapısının korunması için çalışmaların yapılması ve çevre temizliği ile ilgili kurumlarla işbirliği yapıp düzenli çevre temizliği yapılması gerektiği üzerinde durulan önemli konulardan birisi olmuştur.

Bölgede tesis yapımı, yol yapımı gibi kamu ve özel sektör yatırımlarında turizm için planlamanın yapılmamış olması, turizm master planının olmaması ve turizm rotalarında bölgenin dokusuna uygun olmayan yapıların olması çalıştayda tartışılan diğer bir sorundur. Konuya ilişkin bölgeyle ilgili turizm yatırım ve düzenlemelerinin etkili yapılabilmesi amacıyla gerekli planlama çalışmalarının yapılması ve altyapının güçlendirilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Turizm gelirleri bakımından, bölgeye kültür turizmi için veya paket turlara dâhil olmadan gelen bireysel turistler için otellerde yer bulunamaması, otellerin doluluk oranlarını ön planda tutarak kitle turizmi ile az gelir bırakan turistlere öncelik vermesi sorunlarından bahsedilmiştir. Buna önlem olarak da otellerin kapasitelerinin bir kısmını kültür turizmi için küçük kafiler halinde gelen ve bölgeye daha çok gelir getirecek turist grupları ve FIT (Foreign Individual Tourist) için ayırması önerilmiştir. Bölgede başta oda fiyatları olmak üzere fiyatların düşük olması gelirler açısından değinilen önemli bir diğer sorundur. Bölgede kısa olan kalış sürelerinin de bunda etkili olduğu düşünüldüğünde özellikle tur operatörlerince bölgeye daha uzun süreli turların düzenlenmesinin faydalı olacağı belirtilmiştir.

Turizm çeşitliliğini açısından ise bölgede sosyal faaliyetlerin, restoran ve eğlence yerleri gibi tesislerin yetersiz olduğundan bahsedilmiştir. Bununla ilgili olarak, bölgede sosyal imkânları geliştirmek için çalışmaların yapılması, sosyal ve kültürel etkinliklerin yapılmasının gerekliliğinden bahsedilmiştir. Bu organizasyonların belli dönemlerde düzenli yapılabilmesi halinde, tur operatörlerinin programlarına bu şenlik ve festival gibi etkinlikleri dâhil edebileceği belirtilmiştir. Bunun yanı sıra rafting, kano, yürüyüş, safari, köy turlarını da içeren alternatif tur programlarının düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Turizm çeşitliliğinin geliştirilmesi için bir çözüm önerisi de bölgede eksik olan turist profiline yönelik araştırmaların çoğaltılarak buna göre alternatif programların düzenlenebileceği şeklinde olmuştur. Incentive, kongre ve eko-turizm olanaklarının geliştirilerek turizmin çeşitlendirilebileceği önerileri getirilmiştir. Geçmişte tecrübeleri yaşanmış olan spor turizmi güçlü bir alternatif olarak sunulmuştur. Özellikle bölgede bulunan 20 çim sahanın etkin kullanımının sağlanması ve çim sahada yapılan spor organizasyonlarının bölgeye çekilmesinin etkili olacağı belirtilmiştir.

Bölgede kalite ve standardın düşük olması sorunundan bahsedilmiştir. Bölgede dil ve bilgi bakımından yeterli insan kaynağının bulunmadığına vurgu yapılmıştır. Bunun için turizm alanında okuyan öğrencilerin dil ve bölgeyle ilgili bilgilerinin geliştirilmesi konusu belirtilmiştir.

Bölge turizminin can alıcı sorunlarından birinin de turistik faaliyetlerin yeterince tabana yayılmaması, bu nedenle yerli halkın turizm gelirlerinden aldığı payın çok düşük kalması olarak belirtilmiştir. Doğal alanlarda yapılacak organizasyonlarla turistleri eko-turizm alanlarına yönlendirerek bölge halkının bu yolla turizmden gelir elde etmesinin sağlanabileceği fikri ortaya atılmıştır. Bunun yanı sıra turizm faaliyetlerinin düzenlenmesinde ve/veya uygulanmasında yer alan aktörlerin halkla bağlantı kurmak için ortak faaliyetler düzenlemesi ve sivil toplum örgütleriyle diyalogu güçlendirmesinin gerekliliği belirtilmiştir. Bu sorunla bağlantılı olarak turizm faaliyetlerinin TR71 bölgesinin tamamına yayılması gerektiği de vurgulanmıştır. Bunun için beş ilin potansiyelleri ile ilgili araştırmaların yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Yeni turizm girişimleri için, girişim sahiplerine turistik işletme belgesi alımı gibi bürokratik işlemlerde kolaylık ve desteklerin sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

EK-1: SAYILARLA TR71 BÖLGESİ TURİZMİ

TR71 Bölgesi Turist Sayıları(2009)

TR71 Bölgesi	Yerli: 168.704 Yabancı: 846.469 Toplam: 1.015.173
Türkiye	Yerli: 5.759.391 Yabancı: 26.246.758 Toplam: 32.006.149
Bölge/Türkiye	Yerli: %2,9 Yabancı: %3,2 Toplam: %3.1

TR71 Bölgesi Tesis ve Yatak Sayıları

TR71 Bölgesi	Belediye Belgeli Tesis: 162 Turizm Belgeli Tesis: 66 Toplam Yatak Sayısı: 25.346
Türkiye	Belediye Belgeli Tesis: 7.033 Turizm Belgeli Tesis: 3.592 Toplam Yatak Sayısı: 1.221.428
Bölge/Türkiye	Belediye Belgeli Tesis: %3,1 Turizm Belgeli Tesis: %2.5 Toplam Yatak Sayısı: %2

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı 2008-2010

TR71 Bölgesi Tesislerde Ortalama Kalış Süresi (Gece)

TR71 Bölgesi	Belediye Belgeli Tesiste Kalış: 1,8 Turizm Belgeli Tesiste Kalış: 1,8
Türkiye	Belediye Belgeli Tesiste Kalış: 2.3 Turizm Belgeli Tesiste Kalış: 3.1

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı 2008-2010

EK-2: GZFT ANALİZİ

Güçlü Yönler

- * Kapadokya Bölgesi'nin uluslararası alanda markalaşmış turistik bir destinasyon olması,
- * Bölgenin tarihi, dini, kültürel ve doğal değerleri bir arada barındırması; Doğa turizmi (yamaç paraşütü, doğa yürüyüşü, atla yürüyüş, yüksek irtifa dalışı) balon turizmi, termal turizm, sağlık, inanç, kültür, kongre vb. alternatif turizm potansiyelinin olması,
- * Güçlü bir turizm geleneğinin varlığı sonucunda, konaklama hizmetleri, balon ve termal turizmde kümelenme potansiyelinin olması,
- * Üst gelir grubu turistlere hizmet veren butik kaya otellerin ve pansiyonların varlığı,
- * Kapadokya bölgesine doğrudan ulaşım sağlayan iki havaalanının (Kayseri Erkilet ve Nevşehir Tuzköy) bulunması,
- * Doğal kaynakların (göller, vadiler, akarsular, dağlar, mağaralar, şifalı su kaynakları) ve özgün yeryüzü şekillerinin (peri bacaları, vb.) varlığı,
- * Halı, deri, el sanatları, çömlek, mücevher ve tekstil alışverişi imkânının olması,
- * Ihlara Vadisi, Göreme Açık Hava Müzesi ve Seyfe Gölü'nün koruma altında olması,
- * Beş ilin kültür envanterlerinin çıkartılmış olması,
- * Bölge Termal Turizm Master Planı'nın hazır olması,
- * Göreme Milli Parkı'nın, bölgeye özgü Aşıklık Geleneği'nin ve Kapadokya'da da gerçekleştirilen Geleneksel Sema Töreni'nin UNESCO Kültürel, Doğal ve Somut Olmayan Dünya Kültür Listelerinde yer alması,
- * Turistler için güvenli ve ekonomik alternatifler sunan bir bölge olması,
- * Niğde'de uluslararası kayak merkezi olmaya uygun kayak alanlarının varlığı,
- * Bölgenin tarihi İpek Yolu üzerinde olması nedeniyle illerde turistik destinasyon olma potansiyeli olan tarihi kent yapıları, han ve kervansarayların olması,
- * Bölgede spor organizasyonlarında kullanılabilecek 20 adet çim saha bulunması, rakım ve tesis olarak spor organizasyonlarına uygun bir bölge olması,

Zayıf Yönler

- * Tanıtım, markalaşma ve yatırım eksikliklerinin bulunması,
- * Turistlerin ortalama kalış süresinin düşük olması,
- * Kalifiye eleman eksikliği,
- * Turizmde uygulamalı eğitim politikasının yetersiz olması ve mesleki eğitimin yerel ekonominin ihtiyacına göre biçimlendirilememesi,
- * Turizm eğitimi alan mezunların bölgede kalmaması,
- * Turizm alanında öğretim üyelerinin bölgeye çekilememesi,
- * TUREM(Turizm Eğitim Merkezi)-Üniversite-sektör işbirliğinin zayıflığı,
- * Turizmde sertifikasyonun yeterli düzey ve verimde olmaması,
- * Ulaşım imkânlarının sınırlılığı,
- * Bölgede turistik hediye eşyalarının büyük çoğunluğunun bölge dışında üretilmesi,
- * Kalite ve hizmette standardın sağlanamaması ve bölgede çevresel düzenlemelerin yetersiz olması,
- * “Sürdürülebilir turizm” politikası yerine günübirlik ya da sezonluk turizm anlayışının hâkim olması,
- * Bölgenin bir Turizm Master Planı'nın ve Koruma İmar Planlarının eksikliği,
- * Bölgedeki müzelerin nitelik ve nicelik bakımından yetersizliği,

Fırsatlar

- * Bölgede turistik potansiyeli yüksek termal kaynakların fazla olması dolayısıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca Aksaray, Kırşehir, Nevşehir, Niğde illerini kapsayan bölgenin “Orta Anadolu Termal Turizm Bölgesi” ilan edilmesi,
- * Nevşehir'in Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından “Marka Kültür Kent”i ilan edilerek geliştirilecek olması,
- * Kapadokya bölgesinde eksiklikleri ve çözümlerini projeler haline getirip uygulamalara koyarak bölgeye hizmet vermek amacıyla turizm alanı içerisinde olan turistik belge sahibi otel işletmecileri, belediyeler ve köy teşkilatlarının bir araya gelmesiyle KAPHİB'in (Kapadokya Turizm Altyapı Hizmet Birliği) kurulması,
- * Avrupa Birliği projeleri ve hibe programları,
- * Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde yaşanan yeni siyasi oluşum,
- * Uzak Doğu Ülkeleri vatandaşlarının bölgeye olan yoğun ilgisi,

Tehditler

- * Yatırımcı sıkıntısının olması, yatırım geleneğinin olmaması,
- * Kapadokya turizminin çoğunlukla paket turlarla yürütülmesi,
- * Kongre ve fuar turizmine yeterince önem verilmemesi,
- * Yabancı sermaye yatırımlarının yetersizliği,
- * Kamu kurumlarının kaynak yetersizliği,
- * Bölgenin oluşumu ve tarihiyle ilgili araştırmalar içeren yazılı materyalin az olması ve ulusal ve uluslararası düzeyde Kapadokya'yla ilgili bilgi ve veri üretiminin yetersiz olması,
- * Şehir ve şehirlerarası yolcu taşımacılığında karayoluna bağımlı olunması ve direkt uçuşların azlığı,
- * Turizmin sosyal ve ekonomik dengelere bağlı olan kırılgan bir sektör olması,
- * Petrol fiyatlarındaki küresel dalgalanmaların turizm sektörüne yapabileceği olumsuz etkiler,
- * Türkiye'nin yakın olduğu Orta Doğu ve Kafkaslar bölgelerinde olası siyasi karışıklıkların turizm açısından tehdit yaratması,
- * Japonya'daki doğal afetin bölge turizmini olumsuz etkilemesi,

EK-3: ÇALIŞTAYDA YÖNELTİLEN SORULAR

- Soru 1) Bölgede sosyal, kültürel faaliyetlerin ve eğlence sektörünün geliştirilmesi için neler yapılmalıdır?
- Soru 2) Bölgede turistlerin kalış süresi ortalama 1,8 günle sınırlı kalmaktadır. Kalış süresini artırmak için ne gibi stratejiler geliştirilmelidir?
- Soru 3) Turist başı ortalama harcama miktarını artırmak için ne gibi stratejiler geliştirilmelidir?
- Soru 4) Yerli turist sayısının artırılması için ne gibi stratejiler geliştirilebilir?
- Soru 5) Bölgede turizm gelirlerinin bölge halkına yayılması için neler yapılmalıdır?
- Soru 6) Bölgeye turist getiren bütün aktörlerle ortak proje geliştirmek ve bölge turizmine daha çok katkıda bulunabilmek için ne gibi destekler sağlanmalıdır? Turun ilk satışında bölge turizmini geliştirmek için ne gibi hedef ve stratejilere odaklanılmalıdır?
- Soru 7) Pazarlama ve tanıtımda bilinen yöntemlerin yanı sıra, ne gibi yeni yaklaşımlar/araçlar kullanılmalıdır?
- Soru 8) Bölgede kalış süresini doğrudan etkileyen ve Kapadokya Havalimanı'nın etkin kullanımını engelleyen uçuş saatleri nasıl düzenlenmelidir?
- Soru 9) Turizmde istismarın önlenmesi, turizm etiğinin geliştirilmesi ve bunun denetiminin sağlanması bölge turizminin geleceği açısından nasıl çözümlenmelidir?
- Soru 10) Turizm geliştirilirken bölgenin kendine özgü yapısı ve doğasını korumaya yönelik hangi tedbirler alınmalıdır?
- Soru 11) Son dönemlerde ortaya çıkan siyasi gelişmeler bölgemiz turizmi açısından nasıl kalıcı bir fırsata dönüştürülebilir?
- Soru 12) Bölgemize bireysel olarak gelen turist sayısını (FIT-foreign individual tourist) artırmak için ne gibi stratejiler geliştirilmelidir?
- Soru 13) Dünyada turizm örgütlenmesi konusunda ne gibi yeni yaklaşımlar mevcuttur? Bölgemizde bu yaklaşımların turizmin gelişmesine ne gibi katkıları olabilir?

FOTOĞRAFLAR

Zelve Otel – Ruşen Parlak
Voks Turizm – Adem Vural
Peri Tower – Nazif Demir
TÜRSAB, Rock City, THK – Coşkun Kırtıl
KAPTİD, Yıltok Oteli – Ahmet Tok
Gemini Turizm – Cenk Demir
Perissia Otel – Nebil Tahincioğlu
Saatçioğlu Otel – Sedat Diker
Ahiler Kalkınma Ajansı – Ali Rıza Özmen
Ahiler Kalkınma Ajansı – Dr. Selim Biçen
Hotel Şahiner – Bahar Şahiner Öke
Argos in Cappadocia – Fatih Kırfaz
Uçhisar Kaya Oteli – Yaşar Bostan
Nevşehir Üniversitesi, Turizm Fakültesi – Ahmet Uşaklı
Altinyazı Oteli Avanos – Hakan Uzgören
Burcu Kaya Otel – Ahmet Yiğitoğlu
Diva İbis Termal Resort – Kemal Terzioğlu
Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü – Muzaffer Çintimar
Saatçioğlu Otel – Ramazan Güngör
Ahiler Kalkınma Ajansı – Yelda Bakar
Ahiler Kalkınma Ajansı – Ceren Dönmez
Anadolu Gazetesi – Sema Tekeli
Anahita Seyahat Acentesi – Metin Gökşen
Grand Hotel Niğde – Halis Koca
Hilton Oteli – Nedim Bahar
Lykia Lodge Otel – Dilek Yulaf
Zelve Hotel Avanos – Ömer Osman Durukan
Stonepark Travel – Muzaffer Büyükbaş
TÜRSAB – Muammer Sak
Miras Hotel – Gökhan Yurtsever
KARED – Sami Yılmaz
Lykia Lodge – Selçuk Özgünsür
Eras Otel – Z. Harun Erkan
Eras Otel – Oğuzhan Arı
Ahiler Kalkınma Ajansı – Gonca Budak
Ahiler Kalkınma Ajansı – Sümeyye Yıldırım

Kapucubaşı Mah. Atatürk Bulvarı No : 57 Nevşehir - Türkiye
Telefon : 0 384 214 36 66 Fax : 0 384 214 00 46

